

กรมวิชาการ

พืชใน

เพื่อเผยแพร่ความรู้และพัฒนางานทางเกษตร

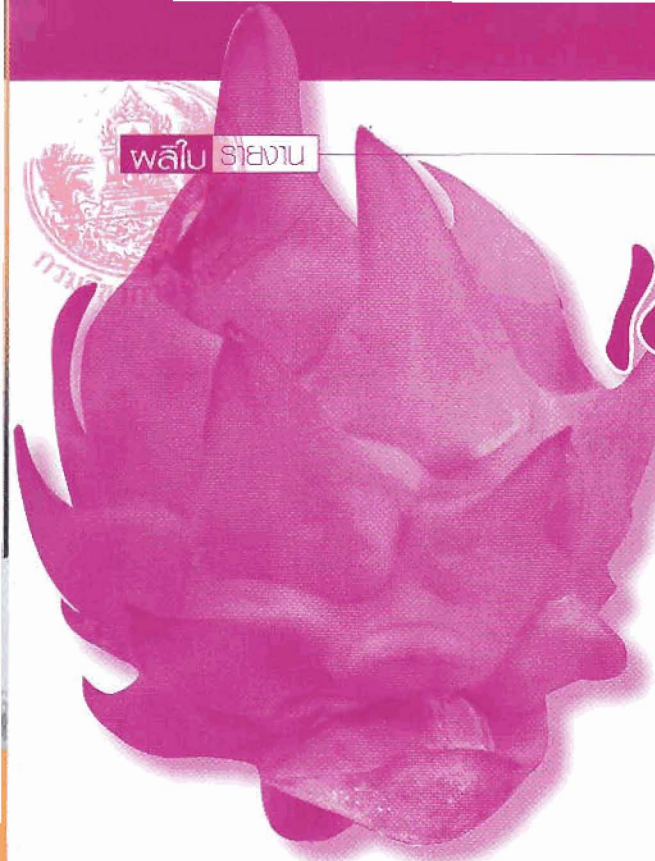
แก้วมังกร ผลไม้มากคุณค่า	 2
วีรูลีเยม พืชคลุมดินในสวนยาง	 5
60 ปี จากการพัฒนาป้องกันโรค และศัตรูพืช สู่กักพืช (1)	 10
แก้ปมส่งสินค้าเกษตร ทางไปรษณีย์	 16

ฉบับที่ 8 ประจำเดือน กันยายน พ.ศ. 2555 ISSN 1513-0010

แก้วมังกร ผลไม้มากคุณค่า

แก้วมังกร ผลไม้มากคุณค่า

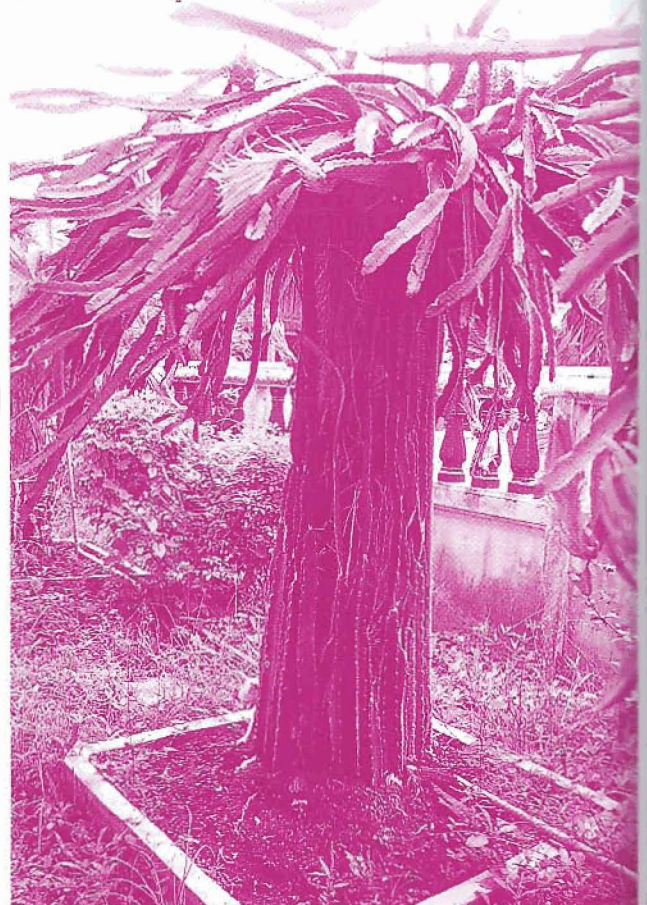
สำหรับผู้รักสุขภาพหลายคน คงต้องลงคะแนนให้กับผลไม้ที่มีรูปร่างสวยงาม สีสดใส และมีชื่อเรียกที่ไพเราะอย่าง “แก้วมังกร” ให้เป็นผลไม้ที่มากคุณค่า และยิ่งเหมาะสำหรับผู้ดูแลรูปร่าง ดูแลสุขภาพด้วย

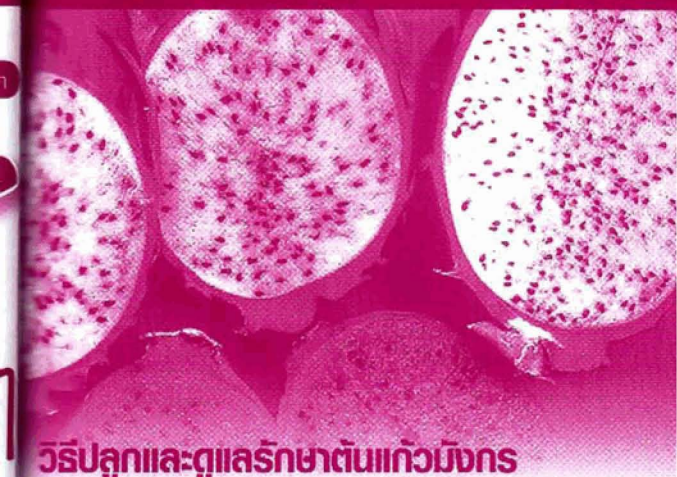
แก้วมังกร หรือ Dragon fruit มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Hylocereus* spp. เป็นพืชในตระกูลแคคตัส หรือสกุลหนึ่งของกระบองเพชร เป็นพืชไม้เลื้อย มีถิ่นกำเนิดเดิมอยู่ในแถบอเมริกากลาง โดยบาทหลวงชาวฝรั่งเศสเป็นผู้นำเข้ามาทางประเทศเวียดนาม เมื่อ 100 ปีที่ผ่านมา จนกระทั่งเป็นผลไม้ประจำถิ่นของเวียดนาม

สำหรับประเทศไทยเริ่มรู้จักผลไม้ชนิดนี้อย่างแพร่หลายเมื่อ พ.ศ. 2534 เนื่องจากมีการนำเข้าต้นพันธุ์จากเวียดนามมาปลูกเพื่อเป็นพืชเศรษฐกิจ โดยพันธุ์ที่มีการนำเข้ามาในช่วงแรกเป็นพันธุ์เนื้อในสีขาว ต่อมาอีกระยะหนึ่งจึงมีการนำเข้าแก้วมังกรพันธุ์เนื้อในสีแดง ที่มีชื่อว่า “แดงสยาม” ซึ่งเป็นพันธุ์มาจากไต้หวัน เข้ามาปลูกในประเทศไทย

ลักษณะของต้นแก้วมังกร ลำต้นเป็นแฉก 3 แฉก สีเขียวอวบน้ำ มีความยาวประมาณ 5 เมตร ซึ่งจริง ๆ แล้วเป็นส่วนของใบที่เปลี่ยนรูปร่างไป ส่วนลำต้นที่แท้จริงอยู่ในตำแหน่งที่เป็นศูนย์กลางของแฉกทั้ง 3 บริเวณตาข้างจะมีหนาม 1 - 5 หนาม มีรากทั้งในดินและรากอากาศ ดอกมีขนาดใหญ่ เกิดบริเวณปลายกิ่งในช่วงเดือนเมษายน เมื่อบานมีลักษณะคล้ายปากแตร โดยจะบานในช่วงหัวค่ำจนถึงเช้า มีกลิ่นหอมอ่อน ๆ ดอกจะมีความยาวประมาณเกือบหนึ่งฟุต ในช่วงเดือนพฤษภาคมถึงตุลาคม เป็นช่วงที่แก้วมังกรให้ผลผลิต ผลมีลักษณะเป็นสันเหลี่ยมทู่ ๆ เรียงรายอยู่ทั่วไปบนผิวเปลือกเปลือกหนา มีสีชมพูอมส้ม ภายในผลเมื่อผ่าออกจะมีเนื้อสีขาวขุ่น หรือสีชมพู ในเนื้อจะมีเมล็ดเล็ก ๆ สีดำ คล้ายกับเมล็ดงาฝังตัวอยู่

วิธีปลูกและดูแลรักษาต้นแก้วมังกร

ขั้นตอนแรกเป็นขั้นตอนการเตรียมเสาสําหรับให้ต้นแก้วมังกรเลื้อย โดยใช้ท่อไยหินกว้าง 4 - 6 นิ้ว สูง 1.5 - 2 เมตร นำท่อมาเจาะรูที่ปลายด้านบน 4 รู แล้วตัดเหล็กเส้นให้ได้ขนาดตามยางรถ นำเหล็กเส้นที่ตัดแล้ว 2 เส้นสอดเข้าไปในรูที่เจาะไว้ ให้เป็นเครื่องหมายกากบาทแล้วนำยางรถมาวางทับเหล็กเส้นไว้ จากนั้นใช้ลวดมัดให้แน่นหนา เพื่อความแข็งแรง

จากนั้นขุดหลุมขนาด 60 x 60 x 60 เซนติเมตร นำเสาที่ประกอบเสร็จแล้วมาวางไว้ในหลุม แล้วกลบดินเล็กน้อย ใส่ปุ๋ยคอกลงไป ในหลุมจนเกือบเต็มหลุม นำต้นแก้วมังกร 4 - 5 ต้น มาปลูกรอบ ๆ โคนเสา (ท่อไยหิน) แล้วกลบดินให้เต็มหลุม ใช้เชือกหรือผ้ามัดต้นแก้วมังกรไว้กับเสา เพื่อป้องกันไม่ให้ต้นแก้วมังกรล้มหรือหัก

สำหรับการดูแลรักษานั้น ต้นแก้วมังกรชอบดินร่วนระบายน้ำได้ดี มีอินทรีย์วัตถุสูง ความเป็นกรดเป็นด่างอยู่ระหว่าง 6.3 - 6.8 ความชื้น 65% ชอบแสงแดดพอเหมาะ โฉงแจ่ม และตามที่ได้กล่าวไว้ในช่วงต้นว่า ต้นแก้วมังกรเป็นพืชสกุลเดียวกับกระบองเพชร เพราะฉะนั้นแก้วมังกรจึงไม่ชอบน้ำ ในช่วงฤดูหนาวและฤดูร้อนให้น้ำเพียงสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ส่วนในฤดูฝนนั้นไม่ต้องให้น้ำเลย ในเรื่องของการให้ปุ๋ย ควรให้ปุ๋ยปีละ 3 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 ควรใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยสูตรเสมอ 15 - 15 - 15 ระหว่างเดือนตุลาคม - พฤศจิกายน ซึ่งถ้าหากใส่ปุ๋ยคอกจะทำให้รสชาติของแก้วมังกรออกหวานอมเปรี้ยวเล็กน้อย ครั้งที่ 2 ใส่ปุ๋ยคอกหรือปุ๋ยสูตรเสมอ 15 - 15 - 15 ในช่วงเดือนมกราคม เพื่อเป็นการบำรุงต้นให้สมบูรณ์ ครั้งที่ 3 ควรใส่ปุ๋ยที่มีค่าตัวหลังมาก ๆ เช่น 15 - 17 - 18 หรือ 10 - 10 - 40 เพื่อเป็นการเตรียมและเร่งให้ต้นแก้วมังกรออกดอก

ถ้าหากต้นแก้วมังกรออกยอดสูงกว่าเสาเล็กน้อย ให้ใช้มือเด็ดปลายยอดทิ้ง ซึ่งจะช่วยให้ต้นแก้วมังกรแตกยอดออกมากขึ้น สำหรับหญ้าที่ขึ้นใกล้ ๆ โคนต้น ควรกำจัดอยู่เสมอ เพื่อให้ต้นแก้วมังกรได้รับสารอาหารเต็มที่ และทุก 2 ปี หลังจากต้นแก้วมังกรออกผลจนหมด ในช่วงเดือนตุลาคมควรตัดแต่งกิ่งให้สวยงาม เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ต้นแก้วมังกรแตกกิ่งใหม่ได้มาก

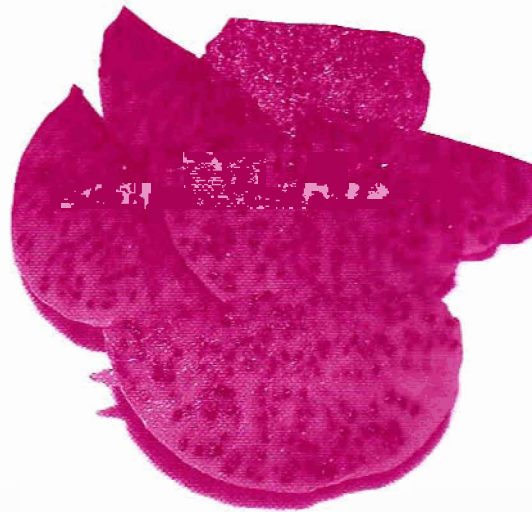
การเก็บเกี่ยว ควรเก็บเกี่ยวผลแก้วมังกรที่มีอายุประมาณ 2 เดือน นับตั้งแต่ดอกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว หรือสังเกตจากผลที่จะต้องมีสีแดงทั้งทั้งผล จากนั้นใช้กรรไกรตัดกิ่ง ตัดผลแก้วมังกรออกจากกิ่ง และต้องระมัดระวังอย่าให้กิ่งหัก

พันธุ์แนะนำ

- พันธุ์เนื้อขาวเปลือกแดง (*Hylocercus undatus* (Haw) Brit. & Rose.) เปลือกสีชมพูสด ปลายกลีบสีเขียว รสหวานอมเปรี้ยวหรือหวานจัด

- พันธุ์เนื้อขาวเปลือกเหลือง (*Hylocercus megalanthus*) เปลือกสีเหลือง ผลเล็กกว่าพันธุ์อื่น ๆ เนื้อสีขาว เมล็ดขนาดใหญ่และมีน้อยกว่าพันธุ์อื่น รสหวาน

- พันธุ์เนื้อแดงเปลือกแดง (*Hylocercus costaricensis*) หรือ พันธุ์คอสตาริกา เปลือกสีแดงจัด ผลเล็กกว่าพันธุ์เนื้อขาวเปลือกแดง แต่ รสหวานกว่า

การขยายพันธุ์

วิธีการขยายพันธุ์แก้วมังกรที่ง่ายและสะดวกคือการปักชำ โดยเกษตรกรต้องเลือกเฉพาะกิ่งที่แก่เท่านั้น ไม่ควรใช้กิ่งอ่อนเพราะจะทำให้กิ่งเน่า กิ่งแก่ในแต่ละกิ่งสามารถตัดเป็นท่อนได้หลายท่อน ซึ่งจะต้องตัดให้มีความยาวประมาณ 12 ฟุต นำโคนกิ่งแก่ (ด้านโคนหนามจะตั้งขึ้น) นำไปจุ่มในน้ำที่ผสมน้ำยาเร่งรากในอัตราเข้มข้นโคนให้ลึก 10 เซนติเมตร แล้วนำมาวางไว้ในที่ร่มเป็นเวลา 7 - 10 วัน จนกิ่งเริ่มเขียว

ในระหว่างนี้จึงเตรียมแปลงเพาะชำ เริ่มต้นจากการปรับพื้นที่ดินให้เรียบร้อย ใส่ขี้เถ้าเคลบดําลงในแปลงหนาประมาณ 1 คืบ ถ้าหากแปลงเพาะชำอยู่กลางแจ้งควรมุงด้วยตาข่ายพรางแสง 60% จากนั้นนำกิ่งที่ขุมนํายาเร่งรากแล้วไปปักชำให้ลึกประมาณ 10 เซนติเมตร โดยเอาด้านโคนปักลง และต้องตั้งกิ่งให้ตรง ที่สำคัญควรระมัดระวังในเรื่องให้น้ำ เพราะหากให้น้ำมากเกินไปอาจจะทำให้กิ่งเน่าได้ โดยปกติแล้วควรให้น้ำ 2 - 3 วันต่อครั้ง หลังจากปักชำได้ 1 เดือนแล้ว กิ่งแก้วมังกรจะออกราก จึงจะสามารถนำไปปลูกในแปลงได้ วิธีดูว่ากิ่งแก้วมังกรนั้นสมบูรณ์พอที่จะนำไปปลูกได้หรือไม่ ให้สังเกตการแตกยอดอ่อน ควรใช้กิ่งที่มีการแตกยอดอ่อนไปปลูกในแปลง

คุณค่าทางโภชนาการ

แก้วมังกรอุดมไปด้วยไฟเบอร์ ซึ่งมีปริมาณสูงมาก จึงช่วยในเรื่องของระบบการขับถ่าย ในส่วนของเนื้อมีสาร Complex Polysaccharides เป็นตัวที่ช่วยลดการดูดซึม ไตรกลีเซอไรด์ ช่วยลดคอเลสเตอรอลในเลือด มีสารมิวซิเลจ จำนวนมาก เป็นสารที่มีลักษณะคล้ายวุ้นเหลว หรือเยลลี่ ช่วย ดูดน้ำ ช่วยคุมน้ำตาลกลูโคสในคนที่เบาหวาน โดยไม่พึ่ง อินซูลิน นอกจากนี้ยังมีธาตุเหล็ก บรรเทาโรคโลหิตจาง รวมถึง แร่ธาตุอีกมากมาย ทั้งวิตามินบี1 บี2 บี3 วิตามินซี ฟอสฟอรัส โปรตีน และแคลเซียม

ผลแก้วมังกร มีคุณค่าทางอาหาร มีสรรพคุณป้องกันโรค หัวใจ ความดันโลหิต ตับเบาหวาน มะเร็งลำไส้ และต่อมลูกหมาก เสริมสร้างภูมิคุ้มกัน ภาวะกระดูก ฟัน และกล้ามเนื้อ และในแก้วมังกร เนื้อแดงนั้นยังมีสาร โคลปีนที่สามารถ ต่อต้านมะเร็งได้อีกด้วย ด้วยรสชาติที่หวานน้อย

ประกอบกับคุณค่าทางโภชนาการ ของแก้วมังกรที่มีมากมายเช่นนี้ จึงทำให้เป็น ผลไม้ที่หลาย ๆ คนชื่นชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่รักสุขภาพ กลัวความหวาน กลัวไขมันต้องการลดความอ้วน ควบคุมน้ำหนัก รวมถึงผู้ที่ป่วยโรคเบาหวานด้วย

การตลาดแก้วมังกร

แก้วมังกรเป็นพืชที่ทนแล้ง ทนต่อโรคแมลง ไม่จำเป็นต้องใช้สารเคมีมากนัก จึงเหมาะอย่างยิ่งที่จะส่งเสริมให้ เกษตรกรปลูกเพื่อเป็นการค้า เนื่องจากเป็นพืชที่สามารถปลูก ได้ดีในประเทศไทย โดยเฉพาะในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ ใช้พื้นที่ในการปลูกเพียง 1 ตารางเมตรต่อหนึ่งเส้า หรือ 4-5 ต้น เพราะฉะนั้นเกษตรกรสามารถปลูกได้ แม้แต่บริเวณรอบ ๆ บ้าน ที่มีพื้นที่จำกัด

สำหรับการส่งออกผลแก้วมังกรนั้น ตลาดส่งออก ที่น่าสนใจคงหนีไม่พ้นตลาดผู้รักสุขภาพ ปัจจุบันประเทศ ในแถบยุโรปและอเมริกา ต่างตื่นตัวในเรื่องของสินค้าเกษตร ที่มีประโยชน์สูง ปลอดภัยพิษ และแก้วมังกรยังเป็นผลไม้ อีกหนึ่งชนิดที่จะช่วยสร้างรายได้ให้กับประเทศไทยอย่างสูง

เนื่องจากเป็นผลไม้รสไม่หวานจัด ชาวต่างชาติมีความต้องการ สูง คนชรา คนเป็นโรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง นิยมรับประทาน เพราะกลุ่มผู้ป่วยเหล่านี้ไม่สามารถบริโภค ผลไม้ที่มีรสหวานจัดได้ แก้วมังกรจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่เหมาะสม

หากมีการพัฒนาพันธุ์ การขยายพันธุ์ การปลูก การ เก็บเกี่ยว คุณภาพ และการส่งออกอย่างจริงจังและต่อเนื่อง อีกไม่นานแก้วมังกรจะก้าวขึ้นมาเป็นพืชเศรษฐกิจในอันดับ ต้น ๆ ที่สร้างมูลค่าการส่งออกให้กับประเทศไทยเป็นอย่างสูง ซึ่งประเทศไทยได้เปรียบหลาย ๆ ประเทศ เพราะมีความพร้อม ในเรื่องของการปลูกแก้วมังกร ทั้งภูมิประเทศ ภูมิอากาศ แต่ ทั้งนี้ทั้งนั้นต้องได้รับความร่วมมือ จากทุกภาคส่วนที่จะพัฒนาให้ ประเทศไทยเป็นผู้นำการส่งออก แก้วมังกร...วันนี้พวกเราพร้อม แล้วหรือยัง

ข้อมูล

www.thaifruits-online.com

<http://xn--12car7hmu5e8f1c.blogspot.com/>

<http://www.sahavicha.com/>

<http://th.wikipedia.org/>

ดอกซีรูลีเยม

ซีรูลีเยม

พืชคลุมดินในสวนยาง

เมื่อไม่นานมานี้ผู้เขียนได้มีโอกาสเข้าร่วมงานมหกรรมยางทั่วไทย ครั้งที่ 3 ซึ่งจัดขึ้นภายใต้หัวข้อ “ปลูกยางพันธุ์ใหม่ใส่ใจซีรูลีเยม” ณ ศูนย์วิจัยพืชไร่อุบลราชธานี อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี โดยในงานนี้ได้รับเกียรติจาก นายณัฐวุฒิ ไสยเกื้อ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นประธานในพิธีเปิด

นายไพโรจน์ สุวรรณจินดา รองอธิบดีกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวรายงานเกี่ยวกับการจัดงานในครั้งนี้ว่า ปัจจุบันมีการขยายพื้นที่ในการปลูกยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากกว่า 4 ล้านไร่ และมีพื้นที่ปลูกยางพาราใหม่ที่มีศักยภาพในการปลูกยางพารา แต่เกษตรกรส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการนำเทคโนโลยีต่าง ๆ ไปใช้ในการผลิตยางพารา ทำให้ผลผลิตยางพาราในภาคตะวันออกเฉียงเหนือต่ำกว่าในพื้นที่การปลูกยางที่มีอยู่เดิม

จากผลการวิจัยและพัฒนาางพาราของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ในปี พ.ศ. 2554 กรมวิชาการเกษตร ได้มีการแนะนำพันธุ์ยางพาราพันธุ์ใหม่คือ พันธุ์สถาบันวิจัยยาง 408 หรือ สวย. 408 ที่ให้ผลผลิตน้ำยางในพื้นที่แห้งแล้งเฉลี่ย 352 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งสูงกว่าพันธุ์ดั้งเดิม คือ RRIN 600 โดยเฉลี่ยร้อยละ 62 ซึ่งจะทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้นจากเดิมประมาณ 5,000 บาท/ไร่/ปี

ฝักของซีรูลีเยม

นอกจากนี้ ยังมีผลงานวิจัยจากเทคโนโลยีการจัดการธาตุอาหารพืชเพื่อให้เกษตรกรได้ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างมีประสิทธิภาพจากการแนะนำการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเฉพาะในแต่ละพื้นที่ ซึ่งสามารถทำให้เพิ่มผลผลิตยางพาราได้มากกว่าร้อยละ 20 อย่างไรก็ตาม ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือซึ่งจัดว่าเป็นพื้นที่ปลูกยางพาราใหม่ การเพิ่มผลผลิตยางพาราโดยใช้ปุ๋ยเคมีอย่างเดียวยังคงจะมีความเพียงพอที่จะทำให้นต้นยางพาราสามารถนำธาตุอาหารไปใช้บำรุงต้นยางพาราได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร จึงได้แนะนำการปลูกพืชคลุมดินในสวนยางพารา ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถทำให้เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินในสวนยางพาราได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกรมวิชาการเกษตรได้เล็งเห็นความสำคัญของการปลูกพืชคลุมดินที่มีชื่อว่า “ซีรูลีเยม” ซึ่งเป็นพืชคลุมดินตระกูลถั่วชนิดหนึ่งที่มีคุณสมบัติโดดเด่นในการเจริญเติบโต คลุมดินได้ดี มีความหนาแน่น เจริญเติบโตได้ดีแม้ในสภาพร่มเงา ช่วยรักษาความชื้นในดิน ช่วยควบคุมวัชพืชและป้องกันการพังทลายของดินและสามารถเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน โดยเฉพาะธาตุไนโตรเจนที่ได้จากการตรึงไนโตรเจนของจุลินทรีย์ที่อยู่ในปมของรากด้วยพืชคลุมดินซีรูลีเยม

สำหรับการใช้พืชคลุมดินซีรูลีเยมยังประสบกับปัญหาในปัจจุบัน คือ ยังมีการเจริญเติบโตในการติดเมล็ดค่อนข้างน้อยหาซื้อเมล็ดพันธุ์ได้ยาก และมีราคาแพง จากการศึกษาวิจัยของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร พืชคลุมดินซีรูลีเยมสามารถออกดอกและติดเมล็ดได้ดีในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งศูนย์เรียนรู้ยางพาราโดยมีส่วนร่วมของเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานีได้ทำการศึกษาและประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชซีรูลีเยม โดยสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์ซีรูลีเยมได้มากกว่า 40 กิโลกรัม/ไร่ ดังนั้น สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร จึงมีนโยบายที่จะเร่งในการเพิ่มอินทรีย์วัตถุบำรุงดินโดยการนำผลงานวิจัยการขยายพันธุ์พืชคลุมดินซีรูลีเยมไปใช้ในสวนยางพารา

นอกจากนั้น สถาบันวิจัยยางกรมวิชาการเกษตร ไม่เพียงแต่ใช้วิธีการปลูกพืชคลุมดินเพื่อเพิ่มอินทรีย์วัตถุในสวนยางพาราเท่านั้น สถาบันวิจัยยางยังได้หาแนวทางผลักดันให้เกษตรกรที่ปลูกพืชซีรูลีเยมในสวนยางพาราสามารถผลิตเมล็ดพันธุ์เพื่อจำหน่ายในเชิงการค้า สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรได้อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งจะเป็นการขยายผลการปลูกพืชคลุมดินซีรูลีเยมไปสู่เกษตรกร ดังนั้น จึงเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ด้วยเหตุนี้ สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร จึงได้จัดงานนี้ขึ้น เพื่อเผยแพร่ผลงานทางวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ทั้งในเรื่องพันธุ์ยางพารา การจัดการสวนยางพารา การใส่ปุ๋ยเคมีตามค่าวิเคราะห์ดิน ระบบกริดยางที่เหมาะสม รวมทั้งประโยชน์ที่ได้จากการปลูกพืชคลุมดินซีรูลีเยมในสวนยางพารา รวมถึงเทคโนโลยีการผลิตและการขยายพันธุ์พืชคลุมดินซีรูลีเยมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่สามารถนำไปใช้ในการเพิ่มผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อให้ผู้ที่เข้าร่วมงานได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการทำงาน

นอกจากนั้น ยังเป็นการเรียนรู้ผลงานทางวิชาการเทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิตยางพาราให้กับเกษตรกร และที่สำคัญเกษตรกรจะได้รับความรู้ในเรื่องผลกระทบจากการกริดยางพาราต้นเล็ก ซึ่งปัจจุบันเป็นปัญหาที่สำคัญที่จะต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากปัญหานี้จะเป็นปัญหาที่สำคัญในระยะยาวต่อไป หากไม่ได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนซึ่งเกษตรกรชาวสวนยางจะเป็นผู้ที่ร่วมกันแก้ไขปัญหาอย่างเข้มแข็งด้วยเช่นเดียวกัน

นอกจากนี้ ยังมีการประกวดการติดตามยางพาราและประกวดการทำยางพาราแผ่นจากกลุ่มเกษตรกรจังหวัดอุบลราชธานี รวมถึงการออกร้าน นำเสนอผลงานวิจัยจาก

หน่วยงานในสังกัดของกรมวิชาการเกษตร การออกร้านของภาคเอกชน และการจำหน่ายสินค้าท้องถิ่นของกลุ่มแม่บ้านในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี

นายณัฐวุฒิ ใสยเกื้อ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้กล่าวว่า การจัดงานครั้งนี้เป็นการจัดงานเพื่อเกษตรกรโดยตรงเพื่อให้เกษตรกรได้มีหลักวิชาการนำไปปรับใช้ในสวนยางพารา และอยากให้เกษตรกรได้มีความตั้งใจในการศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพืชคลุมดินซีรูลิซึมซึ่งเป็นเนื้อหาหลักของการจัดงานในครั้งนี้ นอกจากนี้ สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร ยังมีผลงานวิจัยและได้มีการทดลองมาอย่างต่อเนื่องจนเกิดเป็นผลสำเร็จจึงนำมาถ่ายทอดให้เกษตรกรได้นำกลับไปใช้ประโยชน์

นอกจากนั้น ยังได้พูดถึงภาพรวมของยางพาราว่า ยางพาราในประเทศไทย ปัจจุบันผลิตได้ประมาณ 3.5 ล้านตัน/ปี ส่งออกยังต่างประเทศจำนวน 86 เปอร์เซ็นต์ ใช้ในประเทศ 14 เปอร์เซ็นต์ จะมีวิธีการอย่างไรทำให้ใช้ยางพาราในประเทศเพิ่มมากขึ้น การใช้ยางพาราในประเทศให้มากขึ้น เท่ากับลดปริมาณการส่งออก เมื่อลดปริมาณการส่งออกแล้วในตลาดซึ่งมีการรอกการส่งออกจากประเทศไทย เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศส่งออกยางพาราเป็นอันดับ 1 ของโลก ด้วยเหตุผลนี้ จะทำให้มีการรับซื้อผลิตภัณฑ์ยางพาราในราคาส่งออกที่สูงขึ้น เป็นการรักษาและยกระดับเสถียรภาพราคาเพื่อผลประโยชน์สูงสุดจะเกิดกับเกษตรกรชาวสวนยางพารา

จากการที่ตนเองได้ร่วมเดินทางไปปฏิบัติภารกิจกับนายกรัฐมนตรีในเขตภาคใต้ได้รายงานให้นายกรัฐมนตรีทราบเกี่ยวกับเรื่องยางพาราถึงมิติความสำคัญของอุตสาหกรรมยางพาราทั้งระบบ ซึ่งนายกรัฐมนตรีเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนี้ดีอยู่แล้ว และได้ให้โอกาสนำเกษตรกรรวมถึงผู้ประกอบการเข้าพบเพื่อหารือเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านยางพารา โดยเฉพาะ โดยสถานการณ์ของยางพาราในขณะนี้ มีหลายภาคส่วนกำลังเป็นห่วง เนื่องจากราคาของยางพาราได้ลดลงตาม

เก็บเกี่ยวผลผลิต

ลำดับในช่วงที่ผ่านมา แต่รัฐบาลได้ดำเนินการในหลาย ๆ ด้าน ในช่วงของราคายางพาราตกต่ำ ไม่ว่าจะเป็นการรักษาเสถียรภาพราคายางพารา 1.5 หมื่นล้านบาท ล่าสุดได้นำเข้าที่ประชุมคณะรัฐมนตรีขออนุมัติกรอบวงเงิน 3 หมื่นล้านบาท ในครั้งแรกมีการนำเงินจำนวน 5 พันล้านบาท มาใช้ในการดำเนินงานเบื้องต้น และในครั้งต่อไปหากจะใช้เงินจำนวนที่เหลือจะต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีก่อนใช้ทุกครั้ง โดยคณะรัฐมนตรีได้อนุมัติเงินในภาพรวมเป็นการเบื้องต้นแล้วเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายางพารา

ที่ผ่านมาได้เดินทางไปประเทศอินโดนีเซีย และมาเลเซีย เพื่อร่วมกันดำเนินงานด้านยางพาราซึ่ง 3 ประเทศ ประกอบด้วย มาเลเซีย อินโดนีเซีย และไทย เป็น 3 ประเทศที่ผลิตยางพารารายใหญ่ของโลกกว่า 70 เปอร์เซ็นต์ จับมือกันเพื่อลดปริมาณการส่งออกยางพาราลง 3 แสนตัน เพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพราคายางพารา โดยความร่วมมือนี้จะต้องเริ่มดำเนินการทันที ซึ่งขณะนี้มาตรการดังกล่าวกำลังส่งผล ประกอบกับนายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปเข้าร่วมประชุม APEC ที่ประเทศรัสเซีย ได้พบปะกับผู้นำของทั้ง 2 ประเทศและได้หารือเกี่ยวกับเรื่องนี้ด้วย

นอกจากนั้น ยังได้หารือการมีมาตรการรักษาเสถียรภาพยางพารา เพื่อยกระดับราคายางพาราและรักษาเสถียรภาพราคาของยางพาราเพื่อรักษาผลประโยชน์ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราของทั้ง 3 ประเทศ โดยการเชิญผู้เกี่ยวข้องทั้งยางพาราของทั้ง 3 ประเทศเข้าร่วมประชุม โดยประเทศไทยจะเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม

ทั้งหมดนี้เป็นมาตรการระหว่างประเทศที่กำลังเข้าไปดำเนินงานนอกจากนั้น ยางพาราที่ขณะนี้ยังมีอยู่เป็นจำนวนมากที่ยังไม่ได้ส่งออกจำหน่ายยังต่างประเทศเนื่องจากราคายังอยู่ในราคาที่ต่ำ ในขณะที่เดียวกันต่างประเทศกำลังมีความต้องการยางพาราจะเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่จะทำให้ความต้องการยางพาราของต่างประเทศมากขึ้น ซึ่งแน่นอนว่าจะทำให้ราคายางพาราที่กำลังตกต่ำมีราคาที่สูงขึ้น

ทั้งหมดนี้ เป็นกระบวนการที่จะช่วยให้ราคายางพาราเพิ่มขึ้นในระบบตามลำดับและเชื่อว่าราคาจะสูงเทียบเท่าราคาเดิมก่อนที่จะลงมาในไม่ช้า

การจัดงานในครั้งนี้มีหลากหลายเนื้อหาที่นำมาจัดแสดงเพื่อให้เกษตรกรนำกลับไปใช้ประโยชน์ และมีหนึ่งในเนื้อหาที่น่าสนใจและอยากจะนำรายละเอียดมาฝากผู้อ่านคือ พืชคลุมดิน "ซีรูลีเยม" ซึ่งเป็นพืชที่ได้รับความสนใจจากเกษตรกรผู้ปลูกยางพาราในปัจจุบัน

พืชคลุมดินที่เรียกกันติดปากว่า "ซีรูลีเยม" มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า *Calopogonium caeruleum* มีการนำเข้ามาทดลองปลูกในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2519 จนถึงปัจจุบัน ผลจากการทดลองพบว่า สามารถควบคุมวัชพืชได้ดี ช่วยเพิ่มอินทรีย์วัตถุธาตุอาหารในดิน ช่วยลดการชะล้างและพังทลายของหน้าดิน ลดปัญหาการเกิดไฟไหม้สวนยางและช่วยอนุรักษ์ดินและน้ำ

ปัจจุบันการปลูกสร้างสวนยาง ไม้ผลและปาล์มน้ำมัน ประสบกับปัญหาต้นทุนการผลิตสูงขึ้น เนื่องจากดินขาดความอุดมสมบูรณ์และมีปัญหาในการควบคุมและกำจัดวัชพืช มีการใช้ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดวัชพืชมากขึ้น ซีรูลีเยมจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือกที่จะช่วยให้ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ลดลงและหมดไปในที่สุด นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังคงต้องมีการวิจัย

และพัฒนาพืชคลุมซีรูลีเยม เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีสู่เกษตรกร ช่วยลดต้นทุนในการผลิตและเพิ่มผลผลิตให้ดีขึ้นต่อไป

ซีรูลีเยมที่เจริญเติบโตบนคาง

ซีรูลีเยมอายุยืนทนแล้ง

พืชคลุมทั่วไปไม่สามารถทนทานต่อสภาพแห้งแล้งได้ โดยปกติพืชคลุมจะแห้งตายในฤดูร้อนและซากกองพืชคลุมจะเป็นเชื้อเพลิงก่อให้เกิดไฟไหม้สวนยางพารา สวนไม้ผล และสวนปาล์มน้ำมันที่ปลูกพืชคลุมเหล่านี้ จากการศึกษาและประสบการณ์ในการปลูกซีรูลีเยมในระหว่างแถวยางพาราและไม้ผล พบว่า ซีรูลีเยมมีอายุยืนนานและมีความทนทานต่อสภาพแห้งแล้งได้ดี ในภาคใต้ไม่แห้งตายในฤดูร้อน จึงไม่เกิดปัญหาไฟไหม้สวนยางพารา สำหรับในพื้นที่ปลูกยางพาราใหม่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและภาคเหนือ ซีรูลีเยมจะทิ้งใบแห้งคลุมผิวดิน อาจเป็นเชื้อเพลิงเกิดไฟไหม้สวนได้ แต่ความรุนแรงจะน้อยกว่าสวนยางพาราที่มีหญ้าคาหรือหญ้าจรจบปกคลุม

ฝักของซีรูลีเยม

กนทานเมื่อยูในรูป

พืชคลุมทั่วไปไม่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในสภาพร่มเงา โดยปกติพืชคลุมจะเจริญเติบโตได้ดีเมื่อปลูกในระหว่างแถวของพาราที่ได้รับแสงแดดเต็มที่ เมื่อต้นยางพาราเจริญเติบโตมีร่มเงาเกิดขึ้นในระหว่างแถวพืชคลุมอื่นมักจะตายหรือเจริญเติบโตได้ไม่ดี แต่ซีรูลีเยียมไม่ตายและยังคงสามารถเจริญเติบโตและควบคุมวัชพืชได้ดีในสภาพร่มเงา

ใช้ซีรูลีเยียมลดการใช้สารเคมี

ปัญหาที่สำคัญของการปลูกยางพาราและปาล์ม น้ำมัน คือการควบคุมและกำจัดวัชพืช สารเคมีกำจัดวัชพืชที่ใช้มากในสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน และผลไม้ คือ ไกลโฟเสท และพาราควอท ซึ่งประเทศไทยนำเข้ามาในปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นมูลค่ากว่า 5,237 ล้านบาท นอกจากสารเคมีดังกล่าวจะทำให้ประเทศต้องสูญเสียเงินตราแล้ว ยังทำให้เกิดพิษภัยทำลายคุณภาพชีวิตของเกษตรกรและมีผลทำลายสภาพแวดล้อม คิดเป็นมูลค่าที่ประเมินไม่ได้ การปลูกซีรูลีเยียมเป็นพืชคลุมดินในระหว่างแถวของพารา ปาล์มน้ำมัน และไม้ผล ช่วยลดการใช้สารเคมีควบคุมกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมันและสวนผลไม้

ป้องกันการชะล้างหน้าดินในสภาพพื้นที่ลาดเท

โดยปกติเมื่อฝนตกในบริเวณสวนยางพารา ทรงพุ่มของต้นยางพาราจะช่วยซับและรับปริมาณน้ำฝนส่วนหนึ่งไว้ที่ใบ น้ำฝนบางส่วนจะระเหยไปก่อนลงสู่พื้นดิน บางส่วนของน้ำฝนจะไหลลงมาตามลำต้นและบางส่วนจะตกผ่านทรงพุ่มลงสู่พื้นดิน การปลูกซีรูลีเยียมในระหว่างแถวของพารา ปาล์ม น้ำมัน และไม้ผล จะช่วยรับน้ำที่ผ่านทรงพุ่มอีกชั้นหนึ่งได้ดีก่อนลงสู่พื้นดิน เนื่องจากซีรูลีเยียมมีคุณสมบัติเป็นพืชคลุมดินถาวร มีอายุยาวนาน ทนต่อสภาพร่มเงา มีพื้นที่ใบคลุมดินได้หนาแน่น ซากของพืชคลุมซีรูลีเยียมที่แห้งตายถูกปลดปล่อยลงดิน เพิ่มอินทรีย์วัตถุให้กับดิน ช่วยในการดูดซับและเก็บกักน้ำได้ดีขึ้น นอกจากนี้ ซีรูลีเยียมมีระบบรากฝอยหนาแน่น ช่วยยึดอนุภาคและโครงสร้างของดิน ป้องกันการชะล้างและพังทลายหน้าดินได้ดีขึ้น

ซีรูลีเยียมหายากปัญหาหลักของการวิจัย

ปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญในการวิจัยและพัฒนา คือ เมล็ดพันธุ์ซีรูลีเยียมหายากและมีราคาสูง เนื่องจากในพื้นที่ภาคใต้ซึ่งเป็นแหล่งปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมันและไม้ผล ซีรูลีเยียมออกดอกและติดเมล็ดน้อยมาก จากการศึกษาวิจัยพบว่า พื้นที่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นพื้นที่ที่ซีรูลีเยียมออกดอกและติดฝักได้ดี เมื่อมีการทำค้าง และใช้สารพาคโลบิวทราโซล

ทำค้างสำหรับซีรูลีเยียมเลื้อย

(Paclobutrazol) ควบคุมการเจริญเติบโต มีศักยภาพให้ผลผลิตเมล็ดซีรูลีเยียมสูงถึง 120 กิโลกรัม/ไร่ ซึ่งราคาซื้อขายเมล็ดซีรูลีเยียมกิโลกรัมละไม่ต่ำกว่า 300 บาท ทำให้เกษตรกรมีรายได้จากการขายเมล็ดซีรูลีเยียมประมาณ 36,000 บาท/ไร่

การศึกษาการขยายพันธุ์โดยวิธีปักชำเพาะเมล็ดในถุงพลาสติกเพื่อผลิตต้นกล้าและการปรับปรุงเทคนิคการปลูกเพื่อลดการใช้เมล็ดพันธุ์และต้นกล้าต่อไร่ เป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาการขาดแคลนเมล็ดพันธุ์ซีรูลีเยียม การกำหนดนโยบายและแนวทางพัฒนาการผลิตเมล็ดพันธุ์ซีรูลีเยียมเป็นสิ่งสำคัญที่หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญ ระดมแนวความคิดของนักวิชาการ เร่งรัดให้มีการศึกษาวิจัยและพัฒนาผลิตเมล็ดพันธุ์ซีรูลีเยียมเพิ่มขึ้น

ถุงพลาสติกที่ใช้สำหรับเพาะเมล็ด

เก็บเกี่ยวผลผลิตใส่ถุงตาข่าย

หากผู้อ่านท่านใดสนใจเรื่องราวของซีรูลีเยียม สามารถสอบถามเพิ่มเติมได้ที่ศูนย์วิจัยพืชไร่อุบลราชธานี ตู้ ปณ. 69 อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000 หรือโทรศัพท์ได้ที่เบอร์ 0-4520-2187 ในวันและเวลาราชการ

60 ปี

จากป้องกันโรคและศัตรูพืช สู่กักพืช (1)

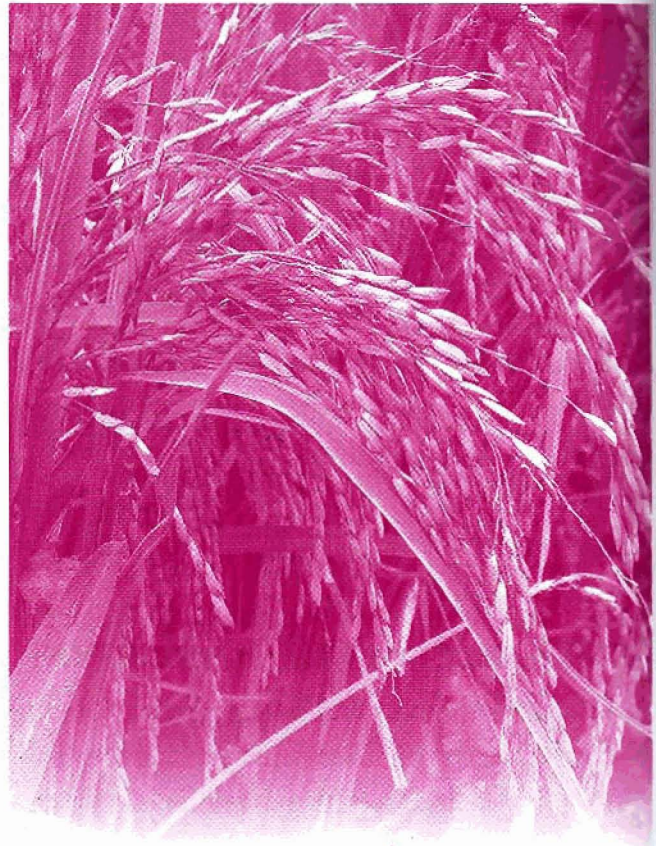
ระหว่างวันที่ 17 - 18 สิงหาคม 2555 ที่ผ่านมา ผู้คนในวงการกักกันพืช ได้มาร่วมกันจัดกิจกรรมรำลึก 60 ปี กักกันพืชไทย โดยได้ประมวลงานกักกันพืชในอดีตตั้งแต่แรกปรากฏในแผ่นดินไทยมาจนกระทั่งปัจจุบัน ภายใต้การสนับสนุนของสำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร และกลุ่มวิชาการกักกันพืช สำนักวิจัยพัฒนาการอารักขาพืช และชมรมกักกันพืช

ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นตลอดระยะเวลาอันยาวนาน มีสิ่งใดเกิดขึ้นกับการกักกันพืชของประเทศไทย “ฉีกซอง” ฉบับนี้ ขอย้อนเวลาหาอดีต เพื่อมาทบทวนงานกักกันพืชในปัจจุบันเป็นมาและเป็นไปอย่างไร โปรดติดตามใน “ฉีกซอง” ฉบับนี้

เหตุกิดเมื่อ 2495

รากฐานของประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม สินค้าที่นำรายได้เข้าประเทศสูงสุดในช่วงแรกๆ ของการเปิดการค้าขายระหว่างประเทศ คือ ไม้สัก ดีบุก ก่อนที่จะพัฒนาเป็นข้าว มันสำปะหลัง และยางพารา นับตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เกิดภาวะข้าวขาดแคลนไปทั่วโลก นับว่าเป็นวิกฤติเศรษฐกิจครั้งสำคัญของโลก ส่งผลต้องเร่งพัฒนาการเพิ่มผลผลิตข้าวในประเทศ จึงเริ่มนำเข้าปุ๋ยเคมีมาใช้ในนาข้าว ส่งผลให้เกิดการระบาดของศัตรูข้าวเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ด้วยเหตุนี้จึงตราพระราชบัญญัติป้องกันโรคและศัตรูพืช พ.ศ. 2495 ขึ้น เมื่อวันที่ 18 สิงหาคม 2495 ในยุคที่จอมพล ป. พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ตอนที่ 52 เล่มที่ 69 เมื่อวันที่ 26 สิงหาคม 2495 เป็นกฎหมายฉบับสั้นๆ เพียง 14 มาตราเท่านั้น นับว่าเป็นครั้งแรกที่เริ่มมีระบบการกักกันพืชขึ้นในประเทศไทยอย่างเป็นทางการจะลักษณะ ดังนั้น วันที่ 18 สิงหาคม ของทุกปีจึงเป็นวันกักพืช สำหรับผู้คนที่เกี่ยวข้องกับการกักกันพืชของไทย

ปฐมบทของพระราชบัญญัติฉบับนี้ สภาผู้แทนราษฎร ในสมัยนั้น ได้มีมติรับหลักการพระราชบัญญัติฉบับนี้ตามที่คณะรัฐมนตรีเสนอ และได้แต่งตั้งกรมการวิสามัญเพื่อพิจารณาร่างพระราชบัญญัติฉบับดังกล่าว โดยนับว่าคณะบุคคลดังกล่าวเป็นคณะบุคคลที่ทรงคุณค่าและสร้างคุณูปการ

ให้กับวงการกักกันพืชไทยเป็นอย่างยิ่ง ประกอบด้วย นายกำนลวิจารณ์ นายฉันท จันทุม นายชาย สุอังคะ นายเพียรศักดิ์ นิสสัยสุข นายยศ อินทรโกมาลย์สุต นายเสริม วินิจฉัยกุล และ นายอินทรี จันทรสดีภัย

พระราชบัญญัติป้องกันโรคและศัตรูพืช พ.ศ. 2495 มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรเป็นผู้รักษาการ และอธิบดีกรมการกสิกรรมเป็นผู้มีอำนาจตามพระราชบัญญัตินี้ หลักการสำคัญของพระราชบัญญัตินี้ คือ ให้อำนาจในการกำหนดชนิดพืช แหล่งที่มาของพืช การตรวจพืช การกำหนดเขตควบคุม การออกใบรับรอง และกำหนดให้นำเข้าและส่งออกพืชได้เฉพาะทางด่านหรือเมืองท่าที่ประกาศกำหนดเท่านั้น

ความหมายของคำว่า “พืช” ตามพระราชบัญญัตินี้ หมายถึง พันธุ์ไม้ต่างๆ และสิ่งซึ่งมาจากพันธุ์ไม้ เช่น ต้นไม้ ดอกไม้ หน่อ กิ่ง ใบ ราก หัว ดอก ผลไม้ เมล็ด และส่วนอื่นใดของต้นไม้ รวมทั้งภาษาที่ใช้ห่อหุ้ม ส่วน “โรคพืช” หมายถึง โรคที่อาจก่อให้เกิดการเสียหายแก่พืช และ “ศัตรูพืช” หมายถึง พืช แมลง และสัตว์อื่น ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายต่อพืช

สิ่งปลูก กรรมวิชาการเกษตร:

พระราชบัญญัติฉบับนี้ กำหนดอำนาจตรวจพืชของ พนักงานเจ้าหน้าที่ สำหรับพืชที่นำเข้าหรือนำออก ซึ่งสงสัยว่าจะมีโรคหรือศัตรูพืช โดยสามารถรม ฉีด พ่น อาบยา พืชที่นำเข้าหรือส่งออก โดยเจ้าของหรือผู้นำเข้าเป็นผู้ออกค่าใช้จ่าย กำพืชไว้เท่าที่จำเป็นในการตรวจพืช ศัตรูพืช หรือไม่เกินอายุของโรคหรือศัตรูพืช และทำลาย กรณีปรากฏว่าพืชนั้นเป็นโรคหรือมีศัตรูพืชร้ายแรงแก่พืช สำหรับกรณีส่งออก ถ้าเจ้าของขอรับคืน ให้อธิบัติ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจสั่งอนุญาตได้

หากฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตาม หรือหลีกเลี่ยง ขัดขืน ไม่ยอม กำหนด ระยะเวลาโทษไม่เกิน 2,000 บาท หรือจำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือ ทั้งจำทั้งปรับ และให้อำนาจรัฐมนตรีกระทรวงเกษตรผู้รักษา การกฎหมายฉบับนี้ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

ต่อมาในเดือนมิถุนายน 2499 กระทรวงเกษตร ในยุคนั้น จึงได้ออกกฎกระทรวงกำหนดชนิดของพืชที่อยู่ ภายใต้อำนาจพระราชบัญญัติฉบับนี้ 4 ชนิด ได้แก่ ข้าว (*Oryza spp.*)

ยางพารา (*Hevea spp.*) อ้อย (*Saccharum spp.*) และ กาแฟ (*Coffea spp.*) ผู้ใดประสงค์ จะย้ายหรือนำพืชชนิดดังกล่าวไป จากด่านหรือสถานที่ซึ่งพนักงาน เจ้าหน้าที่ได้สั่งกักไว้ ต้องยื่นแบบ ขอรับอนุญาต (แบบ ป.ศ.พ.1) และ พนักงานเจ้าหน้าที่จะเป็นผู้พิจารณา สั่งอนุญาตให้ย้ายหรือนำพืชออก จากด่านไปได้ (แบบ ป.ศ.พ.2) ซึ่งได้ ประกาศกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม ในการออกใบรับรอง ครั้งละ 25 บาท ในช่วงเวลาเดียวกัน กระทรวงเกษตร ได้ออกประกาศกระทรวงกำหนดด่าน ตรวจพืชเป็นครั้งแรก จำนวน 2 ด่าน คือ ด่านตรวจพืชกรุงเทพฯ โดยถือ

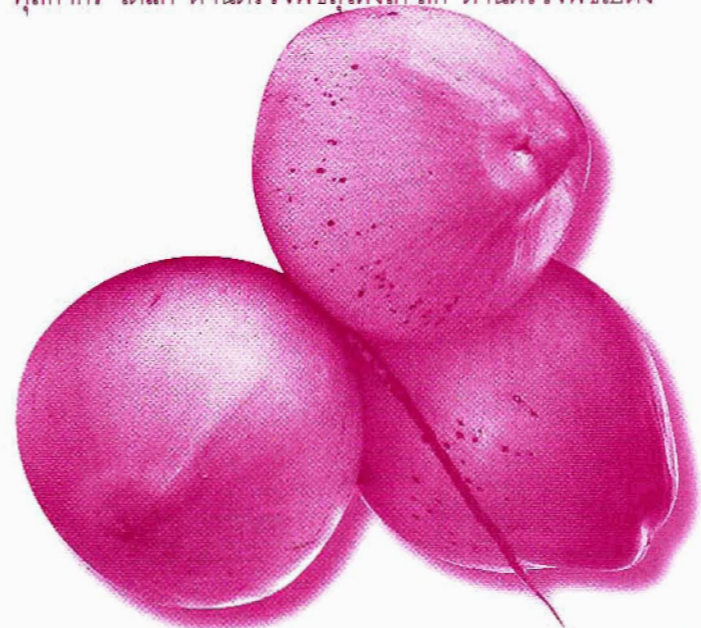
นอกจากนี้ พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ห้ามย้ายหรือนำพืชไปจากด่าน หรือสถานที่ ซึ่งพนักงานเจ้าหน้าที่ได้สั่ง กักไว้ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่เป็นหนังสือ ทั้งนี้ บุคคลใดประสงค์จะส่งพืชออกนอกราชอาณาจักร จะขอ ให้อธิบัติหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจและออกใบรับรอง โดย เสียค่าธรรมเนียมตามอัตราที่กำหนด

สำหรับการกำหนดเขตควบคุม สามารถดำเนินการ ได้เมื่อเกิดโรคพืชหรือศัตรูพืชชนิดที่ร้ายแรงปรากฏขึ้นใน ท้องที่ใด รัฐมนตรีมีอำนาจประกาศกำหนดท้องที่นั้นเป็น เขตควบคุม และในเขตที่ประกาศนี้ให้อธิบัติหรือพนักงาน เจ้าหน้าที่มีอำนาจรมยา ฉีดยา พ่นยา หรืออาบยา พืชที่เป็น โรคหรือมีศัตรูพืชนั้น กำพืชที่จะส่งออกนอกเขตควบคุมไว้เท่าที่ จำเป็นในการตรวจโรคพืชหรือศัตรูพืช หรือไม่เกินอายุของโรค หรือศัตรูพืช และสามารถทำลายพืชที่เป็นโรคหรือมีศัตรูพืชใน เมื่อเห็นว่าเป็นโรคหรือมีศัตรูพืชที่ร้ายแรงต่อพืช

อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าให้อำนาจรัฐมนตรีประกาศ ในราชกิจจานุเบกษา ห้ามมิให้นำพืชชนิดหนึ่งชนิดใดจาก ประเทศหนึ่งประเทศใดเข้ามาในราชอาณาจักร แต่สามารถ อนุญาตให้นำเข้าพืชที่ประกาศห้ามนำเข้าได้ หากนำเข้ามาเพื่อ ประโยชน์ในการส่งเสริมและบำรุงพันธุ์ไม้ในทางวิชาการ ทั้งนี้

เขตตามด่านศุลกากรท่ากรุงเทพฯ และด่านตรวจพืชสงขลา ถือตามเขตด่านศุลกากรสงขลา ด่านศุลกากรระยอง และ ด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ นับว่าด่านตรวจพืชทั้งสองด่าน เป็นด่านที่เก่าแก่ที่สุดของประเทศ

ในเดือนกันยายน 2501 กระทรวงเกษตรได้ออก ประกาศกำหนดด่านเพิ่มเติมอีก 3 ด่าน โดยถือเขตตามด่าน ศุลกากร ได้แก่ ด่านตรวจพืชสุโขทัย-ลก ด่านตรวจพืชเบตง

และด้านตรวจพืชภูเกิด หลังจากนั้นอีก 3 ปีต่อมา ในเดือนตุลาคม 2504 ได้มีการปรับปรุงการกำหนดด้านตรวจพืชใหม่ โดยยกเลิกประกาศเดิมทั้งหมด ในประกาศฉบับใหม่นี้ กำหนดด้านตรวจพืชไว้ทั้งหมด 14 ด้าน โดยถือเขตตามด้านศุลกากร เช่นเดิม ดังนี้ (1) ด้านตรวจพืชท่าเรือกรุงเทพ (2) ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานกรุงเทพ (3) ด้านตรวจพืชไปรษณีย์กลางกรุงเทพ (4) ด้านตรวจพืชสงขลา (5) ด้านตรวจพืชสะเดา (6) ด้านตรวจพืชป่าดงเมฆาร์ (7) ด้านตรวจพืชภูเกิด (8) ด้านตรวจพืชเขมตง (9) ด้านตรวจพืชปัตตานี (10) ด้านตรวจพืชนราธิวาส (11) ด้านตรวจพืชสุโขทัย-ลก (12) ด้านตรวจพืชหนองคาย (13) ด้านตรวจพืชอรัญประเทศ และ (14) ด้านตรวจพืชระนอง ซึ่งในช่วงเดือนธันวาคมของปีเดียวกัน ได้ประกาศกำหนดด้านอีก 2 แห่ง คือ ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานสงขลา และ ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานภูเกิด รวมเป็นด้านตรวจพืชทั้งสิ้น จำนวน 16 ด้าน

ในส่วนของพนักงานเจ้าหน้าที่ แรกเริ่มในเดือนมิถุนายน 2499 ประกาศแต่งตั้งพนักงานตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ จำนวน 6 ราย ประกอบด้วย อธิบดีกรมกสิกรรม รองอธิบดีกรมกสิกรรม หัวหน้ากองพืชพันธุ์ หัวหน้าแผนกตรวจและกักกันโรคพืช และนายตรวจพืช ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนมาเป็นลำดับจากมูลเหตุจริงใจที่แตกต่างกัน จนในเดือนตุลาคม 2502 ได้กำหนดแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ รวม 9 ตำแหน่ง คือ อธิบดีกรมกสิกรรม รองอธิบดีกรมกสิกรรม นักกสิกรรมพิเศษ ผู้อำนวยการกองการยาง หัวหน้ากองพืชพันธุ์ หัวหน้าแผนกตรวจและกักกันโรคพืช กองพืชพันธุ์ รวมทั้งนักกสิกรรมโท-จัดวา-ตรี และพนักงานกสิกรรมโท-จัดวา-ตรี ในแผนกตรวจและกักกันโรคพืช กองพืชพันธุ์ ด้วยเช่นกัน

รูปแบบของการกักกันพืชตามพระราชบัญญัติฉบับนี้ จากเดิมในปี 2499 กำหนดชนิดพืชไว้เพียง 4 ชนิด และกำหนดให้มีการยื่นคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นผู้พิจารณาสั่งนั้น ในปี 2503 ได้ออกกฎกระทรวงฉบับใหม่ โดยเพิ่มชนิดพืชเป็น 18 ชนิด จากเดิม 4 ชนิด โดยในขณะนั้นมีศัตรูพืชสำคัญๆ ระบาดและทำลายพืชในประเทศต่างๆ หลายชนิด ซึ่งหากระบาดเข้าประเทศได้ จะทำให้เกิดความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างกว้างขวาง สำหรับชนิดพืชที่เพิ่มเข้ามาประกอบด้วย ส้ม มะพร้าว มันเทศ กลัวย โกลี๋ มันสำปะหลัง ฝ้าย ข้าวโพด ปาล์มน้ำมัน มะละกอมันฝรั่ง ยาสูบ มะเขือเทศ และมะเข่า นอกจากนี้กฎกระทรวงฉบับนี้ยังได้กำหนดค่าธรรมเนียมในการตรวจและออกใบรับรองพืชที่จะส่งออกนอกราชอาณาจักรใหม่ โดยการตรวจพืชในสถานที่ทำการนอกเวลาราชการ 50 บาท การตรวจพืชนอกสถานที่ทำการ ในเวลาราชการ 70 บาท นอกเวลาราชการ 100 บาท และใบรับรองพืช ฉบับละ 25 บาท

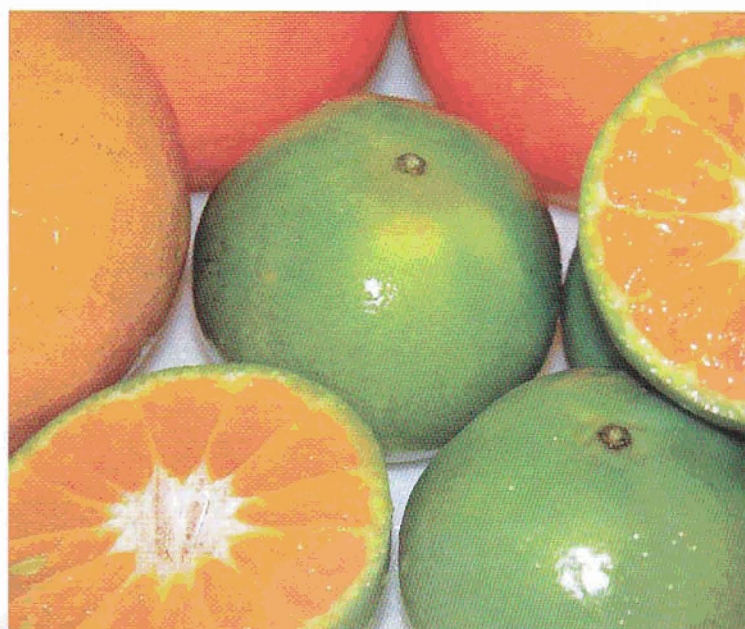

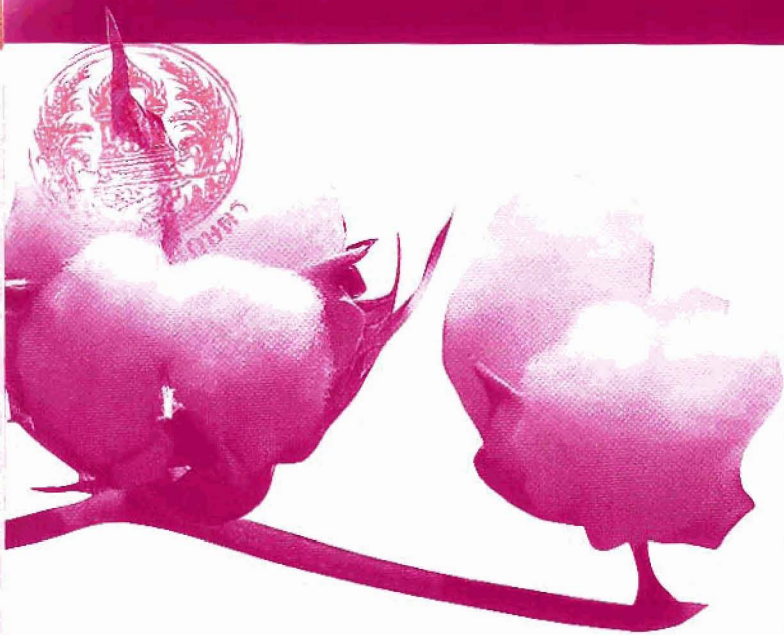
ปี 2507 - 2542 เพิ่มความชัดเจน

ในปี 2507 พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ได้ผ่านความเห็นชอบของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะรัฐสภา โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ 81 ตอนที่ 27 วันที่ 21 มีนาคม 2507 ซึ่งมีจอมพลถนอม กิตติขจร นายกรัฐมนตรีขณะนั้นเป็นผู้รับสนองพระบรมราชโองการ โดยมีผลยกเลิกพระราชบัญญัติป้องกันโรคและศัตรูพืช พ.ศ. 2495 ทั้งฉบับ เหตุผลสำคัญในการประกาศใช้พระราชบัญญัตินี้ เนื่องจากพระราชบัญญัติฉบับเดิมให้อำนาจพนักงานเจ้าหน้าที่ทำการควบคุมและกักพืชได้ต่อเมื่อพืชที่นำเข้ามาเป็นศัตรูพืชตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ซึ่งอาจเป็นไปได้ว่าเกิดการแพร่ของศัตรูพืชในระหว่างการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ก่อนที่

นอกจากนี้ ในเดือนกันยายน 2503 กระทรวงเกษตรได้ออกประกาศกระทรวงห้ามนำเข้าพืชจากแหล่งต่าง ๆ ที่กำหนด และเริ่มระบุชนิดของศัตรูพืชไว้ในประกาศฉบับดังกล่าว ตัวอย่างเช่น ข้าว ศัตรูพืช ได้แก่ *Diatraea* spp. *Ephelis pallida* Pat Virus (Rice dwarf) Virus (Rice stripe) Virus (White leaf) และ *Aphelenchoides oryzae* Yokoo แหล่งที่ห้ามนำเข้า คือ สหรัฐอเมริกา เม็กซิโก หมู่เกาะอินเดียนตะวันตก อเมริกากลาง อเมริกาใต้ ทวีปแอฟริกา ญี่ปุ่นฟิลิปปินส์ คิวบา เวเนซุเอลา ปานามา และฟลอริดา รวมทั้งในประกาศฉบับนี้ได้กำหนดให้มีใบรับรองพืช (Phytosanitary Certificate) จากเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจในประเทศนั้นกำกับมาด้วย ยกเว้นประเทศต้นทางที่ไม่มีเจ้าหน้าที่ของรัฐบาลนับเป็นประกาศฉบับแรกที่ระบุให้มีใบรับรองพืช หรือที่คนในวงการเรียกว่า ใบ PC

ในยุคแรกของการตั้งต้นระบบกักกันพืชไทย นับว่าประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความก้าวหน้าในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี เมื่อเทียบกับประเทศอื่นๆ ในภูมิภาคเดียวกัน ถึงแม้ว่าพระราชบัญญัติฉบับนี้จะยึดชนิดพืชเป็นหลักในการกักกัน แต่การกำหนดวิธีการนำเข้า การตรวจสอบ และการรับรอง ถือว่าเป็นรากฐานของระบบกักกันพืชในปัจจุบัน

จะมีการควบคุมและกักพืชไว้ ทำให้ไม่สามารถควบคุมศัตรูพืชให้มีประสิทธิภาพได้ตามที่ประเทศไทยเป็นภาคีสมาชิกในอนุสัญญาระหว่างประเทศ (อนุสัญญาว่าด้วยการอารักขาพืชระหว่างประเทศ - International Plant Protection Convention : IPPC) ดังนั้นจึงได้ตราพระราชบัญญัติฉบับนี้ขึ้น เพื่อขยายการควบคุมและกักพืชให้กว้างขวางออกไปครอบคลุมการนำเข้าหรือนำผ่านราชอาณาจักร ทั้งทางบก ทางทะเล และทางอากาศ มีทั้งสิ้น 27 มาตรา

พระราชบัญญัตินี้ ให้ความหมาย “พืช” หมายถึง พรรณพืชทุกชนิดและส่วนหนึ่งส่วนใดของพืช เช่น ต้น ดอก หน่อ กิ่ง ใบ ราก หัว ดอก ลูก เมล็ดไม่ว่าที่ยังใช้ทำพันธุ์ได้หรือตายแล้ว ส่วน “ศัตรูพืช” หมายความว่า สิ่งซึ่งเป็นอันตรายแก่พืช เช่น แมลง สัตว์ หรือพืชที่อาจก่อความเสียหายแก่พืชและเชื้อโรคพืช “พาหะ” หมายความว่า เครื่องปลูก ดิน ทราขายภาชนะ หรือสิ่งอื่นที่ใช้ห่อหุ้มมาพร้อมกับพืช ปุ๋ยอินทรีย์ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่อาจเป็นสื่อนำศัตรูพืช

นอกจากนี้ นับว่าเป็นครั้งแรกที่ให้ความหมายของคำว่า สิ่งต้องห้าม สิ่งกักกีด และสิ่งไม่ต้องห้าม กล่าวคือ สิ่งต้องห้าม และ สิ่งกักกีด หมายความว่า พืช ศัตรูพืช และพาหะที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา ในขณะที่ สิ่งไม่ต้องห้าม หมายความว่า พืชอย่างอื่นที่ไม่เป็นสิ่งต้องห้ามหรือสิ่งกักกีด และให้ความหมายของคำว่า นำเข้า และ นำผ่าน โดย “นำเข้า” หมายความว่า การนำเข้ามาหรือส่งให้ส่งเข้ามาในราชอาณาจักรไม่ว่าด้วยวิธีใด ๆ ส่วน “นำผ่าน” หมายความว่า การนำหรือส่งผ่านราชอาณาจักร โดยมีการขนลงหรือขนถ่าย ยานพาหะ

ตลอดจนได้ให้ความหมายของด้านตรวจพืช สถานกักพืช และเขตควบคุมศัตรูพืช โดย “ด้านตรวจพืช” หมายความว่า ด้านสำหรับตรวจสิ่งต้องห้ามและสิ่งกักกีดที่จะนำเข้านำผ่าน ซึ่งรัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา และ

“สถานกักพืช” หมายถึง สถานที่ที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษาเป็นที่ยกเว้นกักพืชและสิ่งต้องห้ามเพื่อสิ่งเกิดและวิจัย สำหรับ “เขตควบคุมศัตรูพืช” หมายถึง ท้องที่อธิบดีประกาศกำหนดให้เป็นเขตป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ผลจากกฎหมายฉบับนี้ ด้านตรวจพืชจากเดิมมี 14 แห่ง ขยายเพิ่มเป็น 35 แห่ง ประกอบด้วย ด้านตรวจพืชท่าเรือกรุงเทพ ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานกรุงเทพ ด้านตรวจพืชไปรษณีย์กรุงเทพ ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานหาดใหญ่ ด้านตรวจพืชท่าเรือสงขลา ด้านตรวจพืชสะเดา ด้านตรวจพืชป่าดงเบขาร์ ด้านตรวจพืชท่าเรือภูเก็ต ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานภูเก็ต ด้านตรวจพืชเบตง ด้านตรวจพืชท่าเรือปัตตานี ด้านตรวจพืชท่าเรือนราธิวาส ด้านตรวจพืชสุโขทัย-ลก ด้านตรวจพืชท่าเรือตากใบ ด้านตรวจพืชกันตัง ด้านตรวจพืชท่าเรือระนอง ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานอุตะเถา ด้านตรวจพืชอรัญประเทศ ด้านตรวจพืชพินุลมั่งสาหราร ด้านตรวจพืชมุกดาหาร ด้านตรวจพืชหนองคาย ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานเชียงใหม่ ด้านตรวจพืชแม่สาย ด้านตรวจพืชวังประจัน ด้านตรวจพืชท่าเรือสตูล ด้านตรวจพืชแม่สอด ด้านตรวจพืชแม่สะเรียง ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานสุราษฎร์ธานี ด้านตรวจพืชท่าอากาศยานเชียงราย ด้านตรวจพืชเชียงใหม่ ด้านตรวจพืชเชียงใหม่ของ ด้านตรวจพืชลาดกระบัง ด้านตรวจพืชท่าเรือสัตหีบ ด้านตรวจพืชท่าเรือแหลมฉบัง และด้านตรวจพืชคลองใหญ่

สำหรับสถานกักพืช มีทั้งสิ้น 7 แห่ง ซึ่งประกาศเมื่อวันที่ 24 กันยายน 2546 ได้แก่ (1) สถานกักพืชกรุงเทพ จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย บริเวณกองควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร (ชื่อเดิม) และบริเวณแปลงนาทดลองเกษตรกลางบางเขน (ประกาศยกเลิกเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2552) (2) สถานกักพืชเชียงใหม่ บริเวณไร่นาสาธิตแม่เหียะ (3) สถานกักพืชเชียงราย บริเวณศูนย์ราชการรอง ตำบลริมกก อำเภอเมือง (4) สถานกักพืชหนองคาย บริเวณตำบลหนองกอมเกาะ

อำเภอเมือง (5) สถานกักพืชอุบลราชธานี บริเวณส่วนราชการ
ชายแดน อำเภอช่องเม็ก (6) สถานกักพืชสงขลา บริเวณที่
ราชพัสดุ สนามบินหาดใหญ่ และ (7) สถานกักพืชภูเก็ต บริเวณ
ที่ราชพัสดุ สนามบินภูเก็ต

ต่อมาในปี 2542 พบว่าพระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507
มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับมาตรการในการป้องกันและ
ควบคุมการระบาดของศัตรูพืชไม่เหมาะสมและไม่สอดคล้อง
กับสถานการณ์ปัจจุบัน ทำให้การควบคุมและป้องกันการ
แพร่ระบาดของศัตรูพืชไม่เหมาะสมและขาดประสิทธิภาพ
จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการกักพืชทำหน้าที่ให้คำแนะนำแก่
รัฐมนตรีในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติดังกล่าว และเพิ่ม
มาตรการเกี่ยวกับการควบคุมและตรวจสอบการนำเข้าและ
ส่งออกพืชและเชื้อพันธุ์พืช การกำหนดให้มีการจดทะเบียน
สถานที่เพาะพืชเพื่อการส่งออก การออกใบรับรองปลอดศัตรูพืช
รวมถึงการแก้ไขเพิ่มเติมบทกำหนดโทษและอำนาจในการ
เปรียบเทียบปรับให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ตลอดจนได้แยกค่าป่วยการ
ของพนักงานเจ้าหน้าที่ และค่าตรวจสอบศัตรูพืชออกจาก
ค่าธรรมเนียมทั่วไป เพื่อให้สามารถใช้ในกิจการที่กำหนดใน
พระราชบัญญัติได้ และปรับปรุงอัตราค่าธรรมเนียมให้เหมาะสม
กับสภาพการณ์ในขณะนั้น

คณะกรรมการกักพืชที่กำหนดขึ้น มีปลัดกระทรวง
เกษตรและสหกรณ์ เป็นประธาน และผู้อำนวยการกองควบคุม
พืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร เป็นกรรมการและ
เลขานุการ คณะกรรมการประกอบด้วย อธิบดีกรมประมง
หรือผู้แทน อธิบดีกรมศุลกากรหรือผู้แทน อธิบดีกรมส่งเสริม
การเกษตรหรือผู้แทน เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติดหรือผู้แทน ผู้อำนวยการท่าเรือแห่ง
ประเทศไทยหรือผู้แทน ผู้ว่าการท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
หรือผู้แทน ผู้ว่าการการสื่อสารแห่งประเทศไทยหรือผู้แทน
ผู้อำนวยการศูนย์พันธุ์วิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ
หรือผู้แทน ผู้แทนกระทรวงพาณิชย์ ผู้แทนกระทรวงมหาดไทย
และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งอีกไม่เกิน 4 คน โดย
ผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระในตำแหน่งคราวละ 2 ปี แต่อาจได้รับการ
แต่งตั้งอีกได้

คณะกรรมการกักพืชดังกล่าว มีอำนาจหน้าที่
ให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี ในการกำหนดชื่อพืช ศัตรูพืช
หรือพาหะ เป็นสิ่งต้องห้ามหรือสิ่งกักัก และการกำหนด
เชื้อพันธุ์พืชที่จะควบคุมและการกำหนดพืชควบคุม การ
กำหนดด้านตรวจพืชและสถานกักพืช การออกกฎกระทรวง
และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายกำหนด รวมทั้ง
ให้สามารถแต่งตั้งอนุกรรมการเพื่อปฏิบัติการอย่างหนึ่ง
อย่างใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

ในพระราชบัญญัติกักพืช (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2542
ได้เพิ่มความหมายของ “พืช” ให้ครอบคลุมถึงเชื้อและ
สปอร์เห็ด ไม่ว่าจะยังใช้ทำพันธุ์ได้หรือตายแล้ว รวมไปถึงตัวทำ
ตัวเบียน ตัวไหม ไช้ไหม รังไหม ผึ้ง รังผึ้ง และจุลินทรีย์ด้วย
รวมถึงได้ให้ความหมายของ “ดิน” แยกออกมาจาก “พาหะ”
กำหนดความหมายของ “เชื้อพันธุ์พืช” หมายถึง กลุ่มเซลล์
ที่มีหน่วยพันธุกรรมหลากหลาย ซึ่งถ่ายทอดได้ที่รวมตัวกัน
เป็นชิ้นส่วนของพืชที่ยังมีชีวิตและขยายพันธุ์ได้ ไม่ว่าจะอยู่ใน
รูปของเมล็ด เนื้อเยื่อ หรือส่วนหนึ่งส่วนใดของพืช รวมให้
หมายถึงสารพันธุกรรม ซึ่งสามารถถ่ายทอดลักษณะที่สาร
พันธุกรรมนั้นควบคุมอยู่ได้ ทั้งนี้ เฉพาะที่ใช้ประโยชน์ในการ
ปรับปรุงพันธุ์ และกำหนดความหมายของ “พืชควบคุม” ซึ่ง
เป็นพืชที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดในราชกิจจานุเบกษา

ข้างต้นนี้คือความเป็นมาในอดีต พ.ร.บ.กักพืช ใน
ปัจจุบันจะมีหน้าตาเป็นอย่างไร โปรดติดตามในฉบับหน้า

พบกันใหม่ฉบับหน้า...สวัสดี
ขอบคุณ

คำทางฉีกของ

กองบรรณาธิการจดหมายข่าวผลไม้ฯ
กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพฯ 10900
E-mail: asuwannakoot@hotmail.com

แก้ปมส่งสินค้าเกษตร ทางไปรษณีย์

ปัญหาการส่งออกต้นพันธุ์พืช กิ่งพันธุ์ และพืชเพื่อปลูกโดยส่งออกทางไปรษณีย์จากประเทศไทยไปยังสหภาพยุโรป (EU) เริ่มมีปัญหามากยิ่งขึ้น เมื่อสินค้าที่ผู้ส่งออกไปไม่มีใบรับรองปลอดศัตรูพืช (Phytosanitary Certificate) แนบไปด้วย ทำให้ประเทศปลายทางไม่มีความเชื่อมั่นในสินค้านั้นว่าจะปลอดศัตรูพืช 100% จึงทำให้มีการแจ้งเตือนจากประเทศปลายทางเกี่ยวกับปัญหาดังกล่าวอยู่บ่อยครั้ง

ปัญหาที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากการซื้อขายสินค้าเกษตรประเภทพันธุ์พืช กิ่งพันธุ์

และพืชเพื่อปลูก ผ่านทางอินเทอร์เน็ตเป็นไปอย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะกิ่งและยอดลีลาวดี ต้นกล้วยไม้ แคนดัส รวมถึงไม้ประดับบางชนิด เมื่อมีการตกลงการซื้อขายแล้ว ผู้ขายจึงส่งสินค้าไปทางไปรษณีย์ให้แก่ลูกค้า ส่งผลให้ผู้ซื้อไม่มีการตรวจสอบออกใบรับรองปลอดศัตรูพืชให้ถูกต้อง ประกอบกับผู้ส่งสินค้าไม่ทราบกฎระเบียบเงื่อนไขการนำเข้า และบางส่วนไม่ขอใบรับรองศัตรูพืช เพราะเห็นว่าทำให้ต้นทุนเพิ่มขึ้น

สำหรับการแก้ไขปัญหา ในเบื้องต้น กรมวิชาการเกษตรได้ประสานงานกับบริษัทไปรษณีย์ไทย จำกัด ขอความร่วมมือให้ทำการไปรษณีย์ทุกแห่งทั่วประเทศ ดูแลตรวจสอบการส่งออกพัสดุที่จัดส่งไปยังต่างประเทศ หากเป็นพันธุ์พืช กิ่งพันธุ์ และพืชเพื่อปลูก ให้แนะนำผู้ส่งสินค้านำสินค้าไปติดต่อที่ด่านตรวจพืชทุกแห่งของกรมวิชาการเกษตร เพื่อตรวจสอบศัตรูพืชกักกันในพืชแต่ละชนิด และยื่นขอใบรับรองปลอดศัตรูพืชเพื่อใช้กำกับพัสดุที่ส่งออก ซึ่งเป็นสิ่งที่การันตีว่าจะไม่มีปัญหาเกี่ยวกับประเทศปลายทาง

ใบรับรองปลอดศัตรูพืชนั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับใช้แนบไปกับสินค้าต้นพันธุ์พืช กิ่งพันธุ์ และพืชเพื่อปลูกที่ส่งออกทางไปรษณีย์ ก่อนการส่งออกสินค้าผู้ส่งควรนำสินค้ามาตรวจสอบพืชกักกันที่ด่านตรวจพืช พร้อมทั้งยื่นขอใบรับรองปลอดศัตรูพืช ซึ่งมีค่าธรรมเนียมเพียง 100 บาทเท่านั้น

ในกรณีของดอกกล้วยไม้ กล้วยไม้ที่นักท่องเที่ยวหรือผู้โดยสารซื้อและถือติดตัวขึ้นเครื่องบินไป โดยยังไม่ผ่านการรมสารเมทิลโบรไมด์ รวมถึงไม่มีใบรับรองปลอดศัตรูพืชกำกับไปกับสินค้าปัญหานี้ได้รับการแก้ไขแล้ว โดยได้รับความร่วมมือจากบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) ในการเอื้อเฟื้อสถานที่ติดตั้งป้ายประชาสัมพันธ์ของกรมวิชาการเกษตร เรื่องขั้นตอนการนำกล้วยไม้ติดมือขึ้นเครื่องบินอย่างถูกต้อง และบริษัท คิงพาวเวอร์ จำกัด ได้ประสานกับบริษัทผู้ส่งกล้วยไม้ขอให้ รมสารเมทิลโบรไมด์ก่อนนำมาส่งเพื่อจำหน่ายที่ร้านคิงพาวเวอร์

ขณะเดียวกันกรมวิชาการเกษตร ได้ยื่นเรื่องเสนอต่อ DG-SANCO เพื่อพิจารณาวิธีการติดสติ๊กเกอร์สินค้ากล้วยไม้ที่ผ่านการตรวจสอบและรมสารเมทิลโบรไมด์จากโรงรมที่กรมวิชาการเกษตรรับรอง ซึ่งขณะนี้สหภาพยุโรปได้ยอมรับ และให้เพิ่มเลขที่ใบรับรองปลอดศัตรูพืชในสติ๊กเกอร์ด้วย นับได้ว่าเป็นนิมิตหมายที่ดีสำหรับการส่งออกสินค้าเกษตรประเภทต้นพันธุ์พืช กิ่งพันธุ์ และพืชเพื่อปลูกทางไปรษณีย์ไปยังสหภาพยุโรป และเชื่อมั่นว่าหากเป็นไปด้วยมาตรฐานเช่นนี้ต่อไป อนาคตการส่งออกไทยสดใสแน่

พบกับ **ไข่ม่มขบับขษา**
บรรณาธิการ

E-mail: haripoonchai@hotmail.com

ผลิบ ก้าวไกลมุ่งการวิจัยและพัฒนาการเกษตร

- วัตถุประสงค์ ❖ เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยและผลการดำเนินงานของหน่วยงานในสังกัดกรมวิชาการเกษตร
- ❖ เพื่อเป็นสื่อกลางสำหรับนักวิจัยกับผู้บริหาร นักวิจัยกับนักวิจัยและนักวิจัยกับผู้สนใจการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ซึ่งกันและกัน
- ❖ เพื่อเผยแพร่ภูมิปัญญาท้องถิ่น อันจะเป็นตัวอย่างหรือเป็นพื้นฐานการวิจัยขั้นสูงต่อไป

ที่ปรึกษา : จีรากร โกศัยเสวี โสภิตา เหมาคม พรพนนีย์ วิชชาชู

บรรณาธิการ : ประภาส ทรงหงษา

กองบรรณาธิการ : อังคณา สุวรรณภูมิ อุดมพร สุพุดศรี พนาร์ตน์ เสรีทวีกุล จินตน์กานต์ งามสุทธา

ช่างภาพ : กัญญาณัฐ ไร่แดง ชูชาติ อุทธาสกุล

บันทึกข้อมูล : ธวัชชัย สุวรรณพงศ์ อากรณี ต่ายทรัพย์

จัดส่ง : พรทิพย์ นามคำ

สำนักงาน : กรมวิชาการเกษตร ถนนพหลโยธิน เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900

โทรศัพท์ : 0-2561-2825, 0-2940-6864 โทรสาร : 0-2579-4406

พิมพ์ที่ : ทางหุ้นส่วนจำกัด อรุณการพิมพ์ โทรศัพท์ : 0-2282-6033-4

www.aroonprinting.com